

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/907/2015
Identifikačné číslo spisu:	5713207215
Dátum vydania rozhodnutia:	22.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5713207215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne CETELEM SLOVENSKO, a. s., so sídlom v Bratislave, Panenská 7, IČO: 35 787 783, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkač, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Viktória Nagyová Tenkač, proti žalovanému I. D., naposledy bývajúcemu v C., T. XX, zastúpenému opatrovníčkou C. A., zamestnankyňou Okresného súdu Martin, o zaplatenie 118,98 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 8C/241/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2014 sp. zn. 6Co/148/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Martin 14. mája 2013 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 118,98 eur spolu s úrokmi z omeškania 8,75 % z tejto sumy od 1. augusta 2012 do zaplatenia a nárok na zaplatenie zmluvných úrokov 39 % zo sumy 110 eur od 3. mája 2012 do zaplatenia. V žalobe uviedla, že žalovaná suma predstavuje splatný dlh zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej aj „zmluva“).

2. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) rozsudkom z 26. novembra 2013 č. k. 8C/241/2013-36 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 41,62 eur s 8,75 % úrokmi z omeškania od 1. augusta 2012 do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň samostatným výrokom určil, že ročná úroková sadzba vo výške 39 % ročne, určená v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 5. januára 2011, je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná. Napokon rozhodol aj o trovách konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že z poskytnutého spotrebiteľského úveru 130,90 eur uhradil žalovaný 89,28 eur, preto žaloba bola opodstatnená do výšky nesplateného úveru 41,62 eur spolu s úrokmi z omeškania. Zamietnutie žaloby vo zvyšku odôvodnil neprijateľnosťou zmluvnej podmienky týkajúcej sa úročenia úveru 39 % úrokmi, a to z dôvodu, že zmluva o úvere obsahovala možnosť splácania úveru v štandardnom variante s 39 % úrokmi alebo v

zrýchlenom neúročenom variante, pričom tieto podmienky neboli vymedzené presne, jednoznačne a nezameniteľne. Vyslovenie neprijateľnosti a neplatnosti tejto zmluvnej podmienky vo výroku rozsudku odôvodnil poukazom na ustanovenie § 153 ods. 3 a 4 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O. s. p.“).

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. septembra 2014 sp. zn. 6Co/148/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o zamietnutí žaloby vo zvyšku, o vyslovení neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a o trovách konania, potvrdil. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku v označených výrokoch odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“). Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, ktoré podľa nej spočíva v tom, že výrok prvoinštančného i odvolacieho rozsudku o vyslovení neplatnosti zmluvnej podmienky je nejasný, nerešpektuje požiadavky materiálnej vykonateľnosti a je v rozpore s dôvodmi rozsudku, a ďalej v tom, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok riadneho odôvodnenia.

5. Žalovaný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivej ochrane porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

7. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávnenou osobou, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, či dovolanie je procesne prípustné a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

8. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

9. V preskúmvanej veci dovolatelia napadli dovolaním rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch, ktorými bol potvrdený rozsudok prvoinštančného súdu. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

10. Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani skutočnosť, že odvolacím súdom bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie,

ktorým tento súd vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.. Podľa záverov ustálenej súdnej praxe totiž, pokiaľ výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v § 238 ods. 5 O. s. p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. (R 63/2014). V preskúmvanej veci výška peňažného plnenia bez príslušenstva, o ktorom rozhodoval odvolací súd, bola 77,36 eur (118,98 - 41,62), výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby bola 337,70 eur (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 326/2012 Z. z.), teda zjavne nešlo o peňažné plnenie predstavujúce trojnásobok minimálnej mzdy.

11. Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení.

12. Za nedôvodnú považoval námietku žalobkyne o odňatí jej možnosti konať pred odvolacím súdom údajnou nejasnosťou výroku prvoinštančného i odvolacieho rozsudku a jeho rozpornosťou s odôvodnením týchto rozsudkov. Podľa názoru odvolacieho súdu výrok rozsudku odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o vyslovení, že ročná úroková sadzba vo výške 39 % ročne, určená v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 5. januára 2011, je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná, je dostatočne jasný, presný a zrozumiteľný, keďže o svojom obsahu nevyvoláva žiadne pochybnosti. Nie je ani v rozpore s odôvodnením rozsudkov oboch súdov, ktoré zhodne odôvodnili svoj právny záver o neprijateľnosti a neplatnosti tejto zmluvnej podmienky nejasnosťou a nejednoznačnosťou jej vyjadrenia v zmluve. Medzi takýmto odôvodnením označeného výroku a samotným výrokom nie je žiaden logický rozpor. Okrem toho, ak by bol podľa dovolateľky výrok o neprijateľnej a neplatnej zmluvnej podmienke nejasný a z tohto dôvodu majúci za následok jeho materiálnu nevykonateľnosť, nemohol by takýto materiálne nezáväzný rozsudok, pre absenciu svojich účinkov, zasiahnuť negatívne do jej právneho postavenia.

13. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj dovolacia námietka žalobkyne o odňatí jej možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu (jeho nepreskúmateľnosťou). Na zasadnutí Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z tohto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v predmetnej veci, posudzujúc ho v kontexte s rozsudkom súdu prvej inštancie, dostatočne zrozumiteľne vyplýva, že zmluvnú podmienku o ročnej úrokovej sadzbe

39 % považovali oba sudy za neprijateľnú a neplatnú pre nejasnosť a nejednoznačnosť jej vyjadrenia poukazujúc na to, že zmluva obsahovala možnosť splácania úveru v štandardnom úročenom variante a v zrýchlennom neúročenom variante, pričom technické vyhotovenie zmluvy neumožňovalo žalovanému vykonať voľbu jedného z týchto variantov už pri jej uzavretí, resp. možnosť vykonania tejto voľby nebola jasne formulovaná. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Prítom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo). Dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaobera správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

15. Keďže výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa, mal by žalovaný právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 256 ods. 1 C. s. p. per analogiam). Pretože mu však zjavne takéto trovy nevznikli, dovolací súd povinný o nich rozhodnúť v zmysle § 262 ods. 1 C. s. p., mu ich náhradu nepriznal.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.